

III. osnovna šola Celje

IMPRESIONISTI IN MI

Avtor:

Lejla Čehić, 9. a

Urška Premik, 9. a

Mentorica:

Katarina Kurnik,

prof. likovne umetnosti

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2009

KAZALO

1 Povzetek	3
2 Uvod	4
3 Hipoteze	5
3.1 Raziskovalne metode	6
4 Impresionizem	7
4.1 Impresionizem na Slovenskem	8
4.1.1 IVAN GROHAR	9
4.1.2 RIHARD JAKOPIČ	11
4.1.3 MATIJA JAMA	12
4.1.4 MATEJ STERNEN	13
5 Analiza ankete	14
5.1 UČENCI DEVETOŠOLCI	14
5.2 ODRASLI ANKETIRANCI	29
6 REFLEKSIJA NARODNE GALERIJE V LJUBLJANI PO RAZSTAVI	32
7 ZAKLJUČEK	34
8 VIRI IN LITERATURA	35
9 KAZALO SLIK	36

1 Povzetek

V Narodni galeriji v Ljubljani, je bila v času od 23. aprila 2008 do 8. februarja 2009 izjemna razstava Slovenski impresionisti in njihov čas 1890 -1920. Zato je bil najin namen raziskovalne naloge raziskati, koliko vemo o impresionistih. Raziskali sva poglede na impresionizem in koliko vedo mladi o tem obdobju. Naredili sva anketo, v kateri sva povprašali devetošolce, kaj oni menijo o tem obdobju in ali poznajo kakšnega slovenskega impresionista. Za mnenje o omenjeni tematiki sva povprašali tudi starejše ljudi, ki so izrazili svoje poglede in strokovna mnenja.

2 Uvod

Za raziskovalno nalogo sva se odločili zaradi izjemne razstave Slovenski impresionisti in njihov čas 1890 – 1920 v Narodni galeriji v Ljubljani, ki je bila v času od 23. aprila 2008 do 8. februarja 2009.

Zanimalo naju je poznavanje,

obisk in

odnos

najinih vrstnikov do slovenskih impresionistov. Poskušali sva izvedeti, koliko vedo o impresionistih starejši ljudje in ali so bili na razstavi le-teh v Ljubljani, v čem se razlikujejo ti odgovori od odgovora najinih vrstnikov.

Izbrali sva raziskovalno metodo anketiranja in terenskega dela.

Raziskali sva, kakšen je bil obisk galerije kar v sami galeriji. Pregledovali sva časopisne članke o razstavi.

Zanimalo naju je, v katerih učbenikih za osmi in deveti razred bi lahko učenci videli kakšno reprodukcijo slovenskih impresionistov.

V času, ko sva delali raziskovalno nalogo, sva se veliko naučili in bili sva zelo veseli, da sva se odločili za to temo. Impresionisti so imeli drugačen sistem risanja, slikanja kot slikarji danes. Slikali so tako, da če sliko pogledaš od blizu, je nejasna, ko pa jo pogledaš od daleč, se vse zjasni in prav to je najbolj zanimivo.

3 Hipoteze

Anketirali pa sva le učence in učenke devetega razreda, saj meniva, da vedo še največ o tem obdobju. Kasneje pa sva se odločili še za eno anketo, in sicer med starejšimi ljudmi, in potem sva primerjali rezultate.

Meniva, da bo večina mladih anketirancev na prvo vprašanje, kaj si predstavljajo, ko zaslišijo besedo impresionizem, odgovorila, da je to neko obdobje. Drugo vprašanje je bilo, po kateri sliki je impresionizem dobil ime. Meniva, da bo veliko mladih odgovorilo, da je dobil ime po sliki Impresija - Sončni vzhod, saj smo to vsi izvedeli pri urah glasbene in likovne vzgoje in še kje.

Na tretje vprašanje, ki sprašuje po tem, kdaj in kje se je začel impresionizem, pričakujeva, da bodo odgovorili, da se je začel v Franciji proti koncu 19. stoletja.

Na četrto vprašanje, če poznajo kakšnega impresionista, meniva, da bodo v večini odgovorili pritrdilno. Meniva, da bo na peto vprašanje, če si že videli kakšno fotografijo ali sliko ali kip slovenskih impresionistov, odgovor pritrdilen. Na vprašanje kje, pa sva največkrat dobili odgovor, da pri pouku glasbe in likovne vzgoje. Meniva, da bo 80 % anketirancev obkrožilo odgovor a na vprašanje o slovenskih impresionistih zaradi Groharjevega Sejalca, saj je mladim in starejšim najbolj poznan.

S sedmim in osmim vprašanjem poizvedujeva o obisku Narodne galerije. Pričakujeva, da približno 70 % mladih ne bo obiskalo galerije, 30 % učencev pa jo bo obiskalo, 20 % zaradi šolske ekskurzije. Na deseto vprašanje, katera slika jim je ostala najbolj v spominu, lahko odgovorijo le tisti, ki so šli pogledat razstavo. Menili sva, da se bo vsak spomnil vsaj ene slike.

Pri enajstem vprašanju naju je zanimala razlaga slik impresionistov. Menili sva, da bo to pri vsakem posamezniku drugače. Pričakujeva veliko različnih odgovorov, največkrat, da so slike zelo nejasne.

Pri dvanajstem vprašanju naju je zanimalo, ali se bo kdo vpisal na kakšno šolo, ki je v povezavi z likovno vzgojo, in sklepali, da zato bolje pozna slovenske impresioniste.

Zadnje vprašanje je zadevalo mnenje mladih o impresionizmu.

Tudi tukaj so odgovori odvisni od posameznika in njegovega vedenja o impresionizmu.

Pri odraslih sva pričakovali večje poznavanje slovenskih impresionistov.

3.1 Raziskovalne metode

Ko sva izbrali temo, načrt dela, sva začeli zbirati podatke iz različnih knjig , časopisov in interneta. V veliko pomoč nama je bila tudi najina mentorica, ki naju je usmerjala pri raziskovanju. Ker pa naju je zanimalo, kaj o impresionistih vedo najini vrstniki, sva sestavili anketo, ki sva jo razposlali po osnovnih šolah v Celju. Ankete so reševali učenci, stari 14 do 15 let. Ankete sva poslali na IV. OŠ Celje, III. OŠ Celje, II. OŠ Celje in I. OŠ Celje.

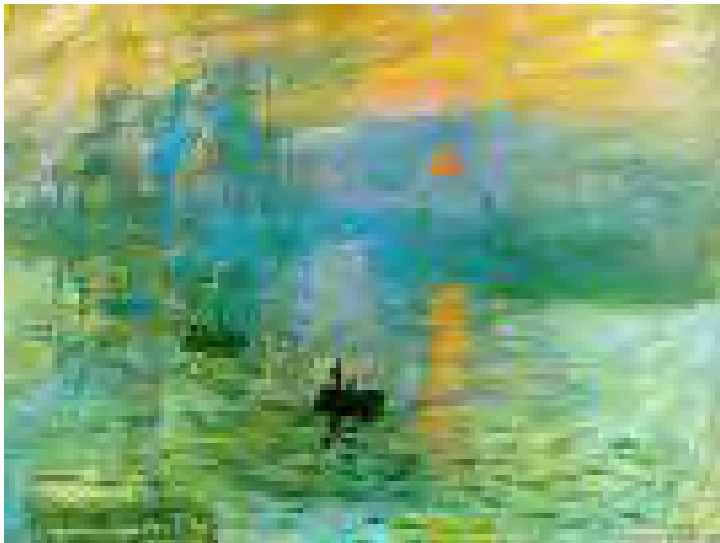
Ker pa sva hoteli izvedeti, koliko o tej temi vedo starejši, naključno izbrani mimoidoči, sva sestavili še eno anketo in nato primerjali rezultate.

Pregledali sva učbenike, časopis in vprašali v galeriji za podatke o obisku te razstave.

4 Impresionizem

Ob ogledu razstave v Ljubljani sva izvedeli in povezali slišano z že znanim. Bili sva prijetno presenečeni nad strokovnim vodstvom po galeriji. Pri ogledu in ob poslušanju te zanimive slovenske slikarske zgodovine sva dobili idejo za raziskovalno nalogo: koliko vedo, kakšen je odnos najinih vrstnikov do slovenske slikarske zgodovine. V nadaljevanju bova zapisali in razložili nekaj, kar sva izvedeli in po čem bova vprašali tudi vrstnike.

Pojem impresionizem izhaja iz besede impressio, kar pomeni vtis. Impresionizem kot smer pa je dobila ime po sliki Clauda Moneta z istoimenskim naslovom in se je uveljavil na tako v slikarski kot tudi literarni in glasbeni umetnosti. V slikarstvu se je impresionizem razvil v Franciji. Značilno je, da ni nič več veličastnih zgodovinskih slikarjev in podob velikih junaštev. Nobenih padcev obsojenih, ugrabitve Evrope, smrti Babilona. Nobenega poveličevanja antike, nobenega posnemanja starih vzorov, ki so se jih že vsi naveličali. Mlačnost zastarele umetnosti nadomesti toplota življenja. Nekateri slikarji so bili privrženci slikanja na prostem, slikarji jasnosti, preučevali so optične pojave in bi jim lahko rekli raziskovalci sončnega spektra,

Slika 1 : Claude Monet: Impresija - Sončni vzhod

Nekateri slikarji dneva so našli motive v spreminjanju svetlobe v pokrajini in na aktu. Drugi, slikarji noči, pa so se najpogosteje ukvarjali s svetlobo plinskih luči, največkrat na gledališkem odru. Impresioniste zanima tako pojav kot tudi pomen stvari v prostoru. Ujeti hočejo sintezo v javnosti in pomenskosti v časovnem trenutku.

¹ Vir: <http://images.google.si/images?hl=sl&q=clauda%20Monet&um=1&ie=UTF-8&sa=N&tab=wi>

Kar pa se tiče same slikarske tehnike, pa je v nasprotju z izgotovljenimi slikami in gladkimi modeli, kakršne so slikali tradicionalisti, postala v impresionizmu slikarjeva poteza vedno bolj vidna. Slikali so s suhimi

ali mokrimi barvami, z daljšimi potezami ali točkasto, na hitro ali drseč, s hitrim, močim pritiskom ali s komaj rahlim dotikom, tako da je slika postala en sam čudovit nered potez.

Značilno za impresionizem v literaturi, kar pa večinoma velja tudi za ostala področja, je, da hoče čim bolj neposredno posredovati čutne vtise, razpoloženje, predstave in enkratno čustveno stanje. Poudarek je na trenutnosti.

Čustveni vtis sproži v umetniku spodbudo, značilno pa je, da so impresionistična dela kratka. Za impresionizem bi se lahko reklo, da je neke vrste skrajni realizem, saj skuša čimbolj pokazati čisti vtis, ne da bi zraven dodajali kaj drugega.

Impresionisti pišejo predvsem liriko in kratko prozo.

Za impresionizem v glasbi so značilni zrahljana tonalnost, eksotični tonski sistemi, npr. celotonska lestvica, bogastvo zvočnih barv ter podajanje razpoloženj namesto romantičnega izpovedovanja.

4.1 Impresionizem na Slovenskem

Rojstno leto slovenskega impresionizma je 1. 1900. Takrat so se na »prvi slovenski umetniški razstavi« prvič predstavili kulturnemu središču slovenskega naroda, Ljubljani. Glavni zastopnik nove umetniške smeri, ki jo je naklonjena, takrat še nebogljen slovenska likovna kritika imenovala impresionizem, nenaklonjena pa je te slikarje imenovala kozolčarje in špinačarje Rihard Jakopič. Uspeh razstave je umetnike opogumil in tudi sami so se začeli imenovati impresionisti. To so bili Rihard Jakopič, Matija Jama, Ivan Grohar in Matej Sternen.

V devetdesetih letih devetnajstega stoletja so se v eni najbolj cenjenih zasebnih slikarskih šol v Münchnu, ki jo je ustanovil l. 1891 slovenski rojak Anton Ažbe, srečevali in osebno zbliževali že omenjeni štirje umetniki, stebri slovenskega impresionizma. Vezala jih je želja, da bi izboljševali slovenskemu slikarstvu mednarodni ugled. Čeprav Ažbetova šola ni gojila impresionizma in se, po Sternenovi izjavi, do prihoda Slovencev o tej novi smeri v njej ni govorilo, je vendarle nudila učencem mnogo pobud za razvoj individualnih umetniških nagnjenj. Za Ažbeta je bilo slikarstvo sicer v bistvu umetnost barve, sodil pa je, da je osnovni predpogoj za dobro sliko risba. Ti štirje slikarji so prvič javno nastopili na prvi slovenski umetniški razstavi v Ljubljani l. 1900. Doživeli so prvo zmago, čeprav je umetnike takrat še

bolj vezalo skupno hotenje kakor enoten način slikanja.. Kot skupina pa so vsi štirje nato samozavestno nastopili na drugi slovenski umetniški razstavi leta 1902, toda javnost jih je takrat odklonila. Čez štiri leta so imeli razstavo pri Miethkeju na Dunaju in ta razstava je pomenila popolno zmago. Kasneje so imeli še razstave v Trstu, Zagrebu ... Za načelo so si postavili slikanje na prostem v polni dnevni svetlobi. Cilj pa jim je bil slikanje svetlobe in življenja. Ložar je ugotovil, da se pri Jakopiču največkrat pojavlja beseda >>življenje<<, ker je vsak kotiček narave poln barvnih čarov in poezije preprostega življenja. Čeprav so bili po naravi za motiviko različno razpoloženi in vsi v zrelem obdobju priznavali figuraliko, so se v >>učni dobi<< v prvem desetletju novega stoletja omejili na slikanje krajine, ker jim je to obljubljalo najbolj zanesljivo pot do cilja, ki jo je nakazoval tudi francoski zgled.

Rihard Jakopič

Matija Jama

Ivan Grohar

Matej Sternen

Slika 2 : Slovenski impresionisti²

4.1.1 IVAN GROHAR

Rodil se je 15. junija 1867 v Spodnji Sorici.

- Že kot otrok je kazal zanimanje za slikanje, vendar se njegov talent ni mogel razvijati, saj je bil sirota in je živel v pomanjkanju.

- Leta 1888 ga je domači župnik Anton Jamnik peljal na ogled razstave v Škofjo Loko in mu omogočil, da je poleti delal pri cerkvenem slikarju Matiji Bradašku v Kranju. Odpravil se je tudi v Zagreb, kjer je v ateljeju Spiridiona Milanésija ustvarjal do vpoklica v vojsko.

- Vojaško življenje je težko prenašal, zato je dezertiral in se odpravil proti Benetkam.

- Ker je tam ostal brez vsega, se je šel prijaviti na avstrijski konzulat v Trst. Leta 1889 je bil na sodišču obsojen na krajšo zaporno kazen in podaljšanje vojaškega roka za eno leto.

² Vir : <http://www.impresija-sončni.vzhod.com>

za študij na Deželni risarski šoli v Gradcu.

- Leta 1892 je pri kranjskem deželnem odboru v Ljubljani vložil prošnjo za finančno podporo

- Podpora so mu odobrili. Dve leti kasneje je vložil prošnjo za podporo pri študiju na Akademiji upodablajočih umetnosti (Akademie der bildenen Künste) na Dunaju.

- Podpora je bila odobrena, vendar kljub odlično opravljenim izpitom ni bil sprejet, ker še ni končal šole v Gradcu.

- Zato je nadaljeval šolanje v Gradcu in ga zaključil konec leta 1894. Avgusta 1896 je odprl svoj atelje v Škofji Loki.

- Delal je tudi v Münchnu, kjer je obiskoval slikarsko šolo Antona Ažbeta. Doma se je spoznal z Rihardom Jakopičem.

- Jeseni 1900 je sodeloval na I. slovenski umetniški razstavi, ki jo je pripravilo Slovensko umetniško društvo (SUD).

- Bil je izvoljen za blagajnika SUD in si od društva nezakonito sposodil denar. Obsojen je bil na tri mesece zapora.

- Po končani zaporni kazni je 1903 odpotoval na Dunaj.

- Leta 1904 so impresionisti (Rihard Jakopič, Matej Sternen, Matija Jama in Ivan Grohar) razstavljali v Mietkejevi galeriji na Dunaju kot Umetniški klub Sava.

- Poželi so velik uspeh in prodali nekaj slik. Kasneje je Grohar razstavjal v dunajski Secesiji, v Beogradu, Londonu, Krakovu, Varšavi, Trstu, Devinu, Berlinu in še kje.

- Kljub temu je bil še vedno finančno nepreskrbljen. Deželni odbor mu je po posredovanju Janeza Evangelista Kreka in Riharda Jakopiča leta 1911 odobril 2000 kron podpore za umetniško potovanje v Italijo.

- Iz Sorice je prišel v Ljubljano, da bi si nakupil vse potrebno za pot.

- Vendar je bil tako oslabljen od bolezni, ki jo je skrival, da so ga odpeljali v Deželno bolnišnico v Ljubljano, kjer je 19. 4. 1911 umrl zaradi jetike.

- Za sabo je pustil neprecenljive umetnine in nekaj dolgov, ki jih je poravnal Rihard Jakopič. Jakopič je v svojem umetniškem paviljonu pripravil VI. umetniško razstavo, ki je bila posvečena spominu na Ivana Groharja.

- Grohar je pričel kot cerkveni slikar, nadaljeval kot realist.

- Nanj je vplival Giovanni Segantini.

- Po letu 1900 je slikal s simbolističnimi prvinami, vendar ga je kasneje dokončno prevzel impresionizem.

- Leta 1926 so mu pripravili spominsko razstavo.

- Imel je velik vpliv na kasnejše umetnike, njegovega Sejalca sta simbolično prevzeli

Semenarna Ljubljana in Turistično društvo Sorica.

- Njemu v čast v Škofji Loki vsako leto pripravijo Malo Groharjevo slikarsko kolonijo.

- Groharjev Sejalec je upodobljen na slovenskem evrskem kovancu za 5 centov (2007).

Pomembnejša dela:

- *Srce Jezusovo* (1900)
- *Pod Koprivnikom* (1902)
- *Rafolško polje* (1903)
- *Pomlad* (1903)
- *Macesen* (1904)
- *Škofja Loka v snegu* (1905)
- *Sejalec* (1907)
- *Krompir* (1909/1910)
- *Mož z vozom* (1910)
- *Črednik* (1910)

4.1.2 RIHARD JAKOPIČ

Rodil se je 12. aprila 1869 v Ljubljani.

Jakopič je bil osrednja osebnost slovenskega slikarstva v prvi polovici 20. stoletja.

Impresionistični slog slikanja so poleg njega izoblikovali še sodobniki Matej Sternen, Matija Jama in Ivan Grohar.

Leta 1900 je bil soorganizator prve slovenske umetniške razstave, tri leta kasneje pa soustanovitelj umetniškega društva »Sava«, v okviru katerega je s stanovskimi kolegi impresionisti pripravil razstavo na Dunaju.

Študiral je na Dunaju in v Münchnu (v šoli Antona Ažbeta).

Po vrnitvi v domovino je leta 1907 skupaj z Matejem Sternenom odprl zasebno slikarsko šolo, leta 1908 pa je dal po načrtih Maksa Fabianija na svoje stroške zgraditi prvo slovensko umetniško razstavno galerijo, t. i. Jakopičev paviljon, ki pa je bil leta 1961 zaradi urbanističnih posegov in postavitve železniške proge porušen.

Bil je pobudnik za nastanek Narodne galerije.

Leta 1965 so po njem poimenovali osnovno šolo na Jami v Šiški.

Upodobljen je na našem nekdanjem bankovcu za 100 tolarjev. Dolgo je bolehal za epilepsijo.

Umrl je 21. aprila 1943 v Ljubljani.

Pomembnejša dela:

- *Sončni breg* (1903), Narodna galerija Ljubljana
- *Breze v jeseni* (1903), Narodna galerija Ljubljana
- *Kamnitnik v snegu* (1903), Narodna galerija Ljubljana
- *Sončni breg* (1903), Narodna galerija Ljubljana
- *Zima* (1904), Narodna galerija Ljubljana
- *Pri svetilki* (1904), Narodna galerija Ljubljana
- *Študija sonca* (1905), Narodna galerija Ljubljana
- *Križanke* (1909), Narodna galerija Ljubljana
- *Spomini* (1912), Narodna galerija Ljubljana
- *Zeleni pajčolan* (1915), Narodna galerija Ljubljana
- *Večer na Savi* (1926), Narodna galerija Ljubljana
- *Slepec* (1926), Narodna galerija Ljubljana

4.1.3 MATIJA JAMA

- Ta impresionist se je rodil 4. januarja 1872 v Ljubljani.

Osnovno šolo in gimnazijo je Jama obiskoval v Ljubljani, nato pa se je z družino preselil v Zagreb, kjer se je začel v višji gimnaziji zanimati za slikarstvo.

- Po končani gimnaziji se je vpisal na pravno fakulteto, vendar je že leta 1890 opustil študij in odšel v München, kjer se je vpisal v zasebno slikarsko šolo.

- Po dveh letih se je vrnil v Ljubljano, kjer se je preživljal z risanjem.

- V tistem času je risal ilustracije za revijo *Dom in svet*.

- S podporo kranjskega deželnega odbora se je leta 1897 vrnil v München, kjer se je vpisal v Ažbetovo slikarsko šolo, leto kasneje se je vpisal na tamkajšnjo slikarsko akademijo, ki pa je ni dokončal. Leta 1902 se je poročil z nizozemsko slikarko Luizo van Raders.

- Jama je živel in delal v različnih krajih po Evropi, v Avstriji, na Hrvaškem, v Nemčiji in na Nizozemskem; kasneje se je vrnil v Slovenijo in nekaj časa živel na Bledu in v Volčjem Potoku ter nazadnje v Rašici in Ljubljani.

- Jama je poleg oljnih slik risal tudi osnutke za plakate in ilustracije.

- Med drugim je ilustriral Cankarjeva dela *Knjiga za lahkomišelnje ljudi*, *Za narodov blagor* in

Ob zori.

- Njegovi vzorniki so v kasnejši fazi, ko je »prerasel« svoje secesijsko obdobje, postali italijanski in francoski impresionisti, med katerimi je najbolj pomemben Claude Monet.
- Jama je bil v svojem zrelem obdobju v največji meri krajinar.
- Krajine se v njegovem opusu sicer pojavljajo kot vedute že med ilustracijami in naročenimi portreti, ki jih je delal na začetku svoje slikarske kariere.
- V kasnejšem obdobju je Jama sodeloval z drugimi slovenskimi impresionisti, predvsem z Rihardom Jakopičem, s katerim sta skupaj ustvarjala v Stranski vasi in Kraljevcu ob Sotli.
- Jama je začel takrat s študijem svetlobe in se že povsem izražal kot impresionist.
- V tem zgodnjem obdobju slovenskega impresionizma je ustvarjal predvsem akvarele, te pa je okoli leta 1900 opustil in se povsem posvetil slikanju v tehniki olja na platnu.
- V tej tehniki je nato do konca življenja ustvaril večino svojih najbolj znanih del. -Umril je 6. aprila 1947 v Ljubljani.

Pomembnejša dela :

Jama je v svojem življenju ustvaril okrog 450 del, med katerimi so najbolj znana:

- Pri obedu
- Ljubljana v snegu
- Vrbe
- Vas v zimi
- Most
- Hrvaški kmet
- Kolo
- Vrt

4.1.4 MATEJ STERNEN

- Rodil se je 20. septembra 1870 v Vrhniku.
- Sternen je med leti 1888 – 91 obiskoval Državno obrtno šolo v Gradcu, nato pa se je leta 1892 vpisal na umetnoobratno šolo in kasneje na umetnostno akademijo na Dunaju.
- V svojih delih je veliko upodabljal človeško figuro, predvsem portret in ženski akt.
- Poleg oljnega in stenskega slikarstva, s katerima se je največ ukvarjal, je odlično obvladal tudi risbo, sodi pa tudi med prve slovenske grafike in skupaj z Jamo, Groharjem in Jakopičem med slavno »četverico« slikarjev slovenske moderne.
- Sternen se je bolj kot katerikoli drug od četverice oklepjal figuralne motivike in je že v svojem zgodnjem obdobju ustvaril eno od ikon tistega časa, sliko Rdeči parazol, v kateri se poigra z barvnimi preobrazbami in odsevi.
- Umril je 28. junija 1949 v Ljubljani.

5 Analiza ankete

5.1 UČENCI DEVETOŠOLCI

Splošni podatki

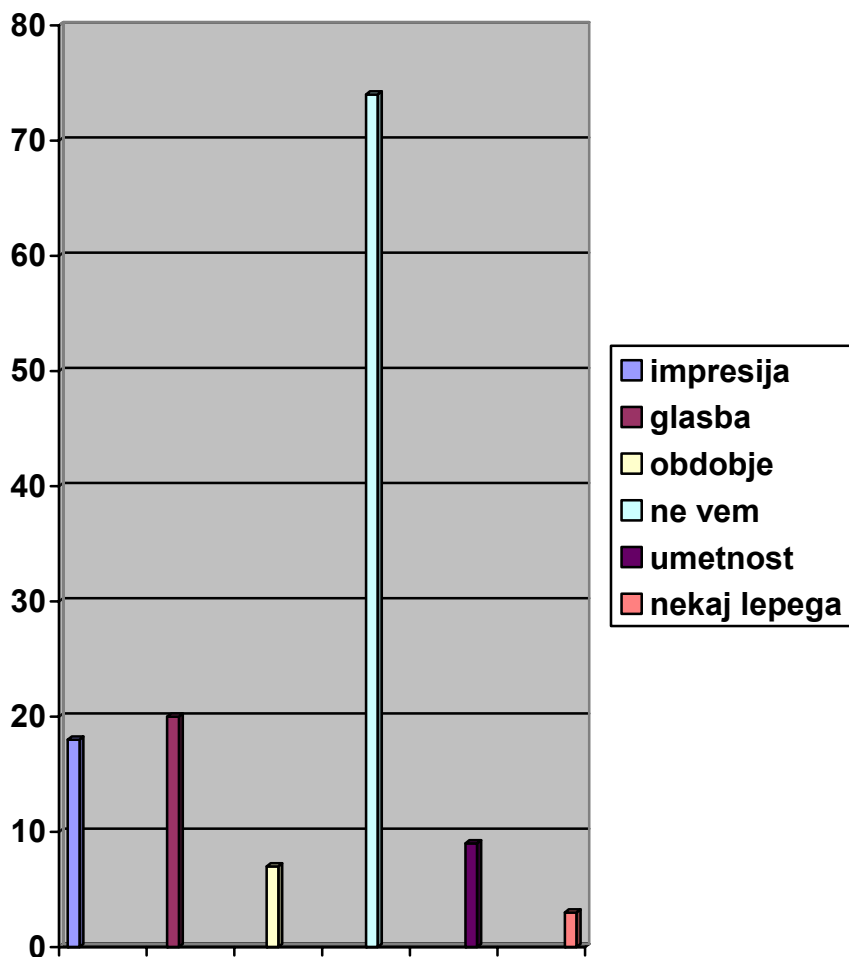
V anketi je sodelovalo 143 osnovnošolcev iz devetih razredov iz štirih osnovnih šol V Celju.

Od tega je bilo zadovoljivo izpolnjenih 133 anketnih vprašalnikov, saj sva jih 10 zaradi nepopolnih podatkov morali izločiti. Od teh 133 učencev je bilo 78 deklet in 65 fantov.

V središču mesta Celja sva anketirali 30 odraslih ljudi, starih od 30 do 66 let.

1. VPRAŠANJE

KAJ SI PREDSTAVLJAŠ, KO SLIŠIŠ BESEDO IMPRESIONIZEM?

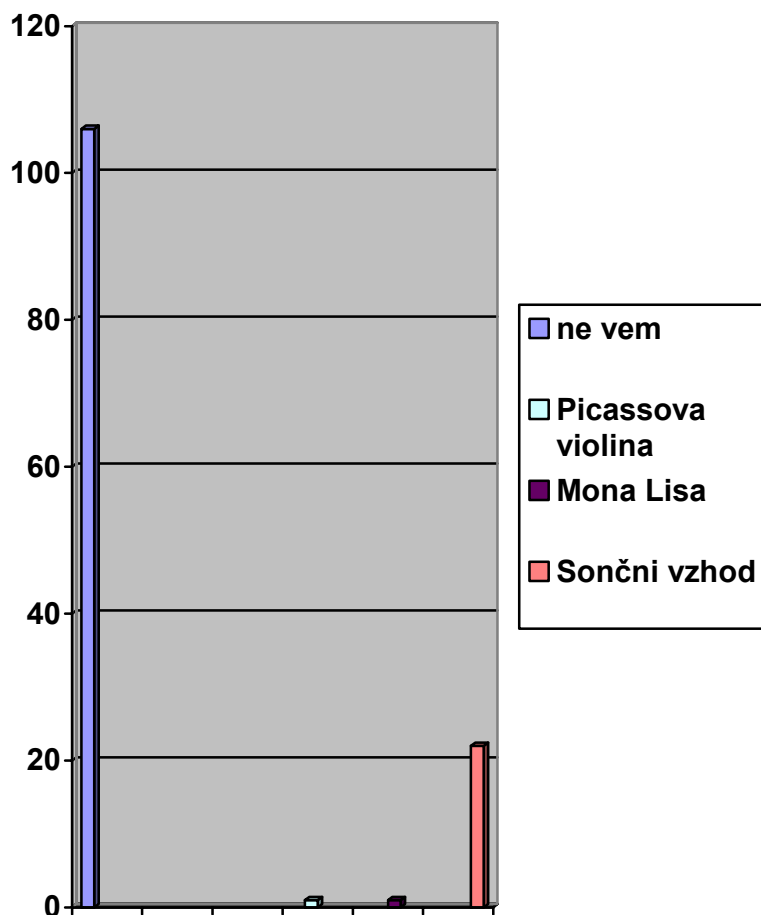

Graf 1: Predstave o impresionizmu

Največ učencev, to je 74, je odgovorilo, da ne ve, s čim bi povezal besedo impresionizem, ali da si nič ne predstavlja ob tej besedi. 20 učencev povezuje to besedi z glasbo, 18 učencev je zapisalo, da to besedo povezuje z impresijo. 7 učencev povezuje to besedo z obdobjem, 9 učencev z umetnostjo in 5 jih ta beseda spomni na nekaj lepega. Te podatki so naju presenetili, saj sva pričakovali, da bo največ učencev odgovorilo, da je to neko obdobje v umetnosti, saj je omenjeno v šoli pri različnih predmetih.

2. VPRAŠANJE

ALI VEŠ, PO KATERI SLIKI JE IMPRESIONIZEM DOBIL IME?

Graf 2: Poimenovanje impresionizma

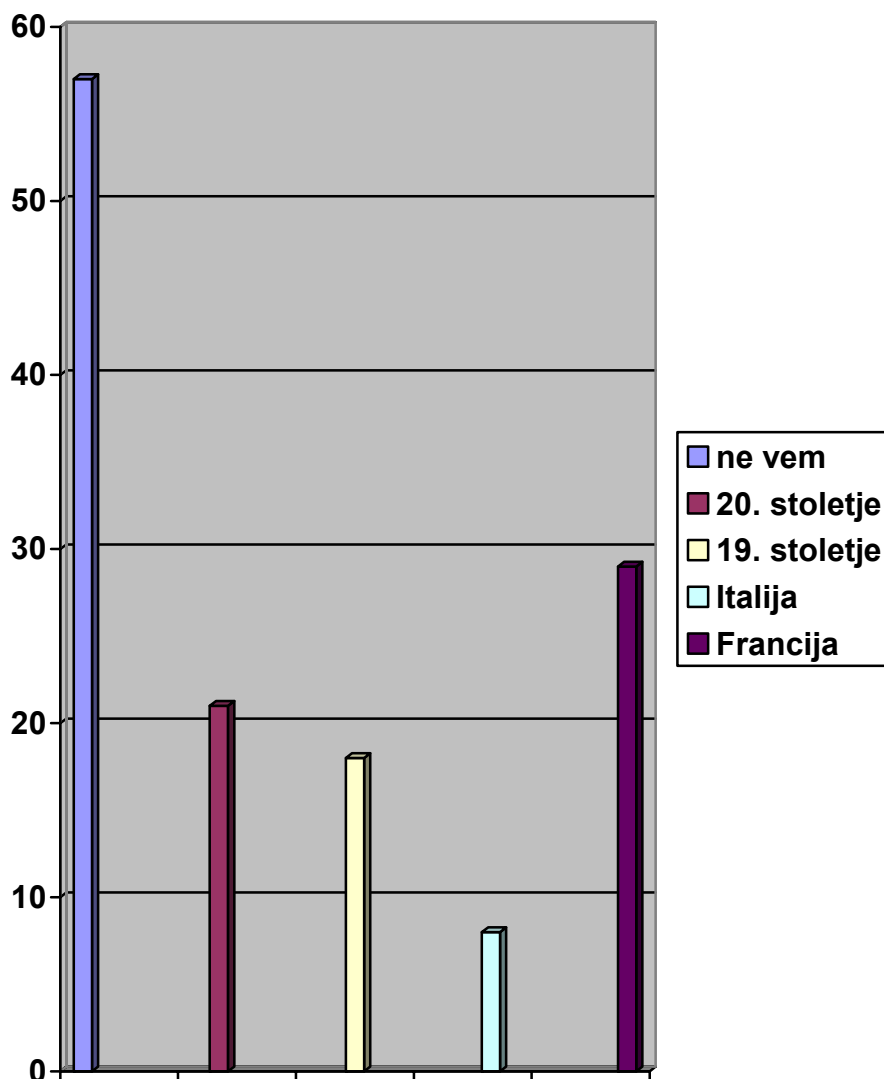
Največ učencev, to je 109, ni vedelo, od kot so dobili impresionisti ime. 22 učencev je odgovorilo, da so impresionisti dobili ime po sliki Sončni vzhod. 2 učenca pa sta odgovorila, da so dobili ime po sliki Mona Lisa in po Picassovi sliki Violina.

Večina učencev torej ne ve, po kateri sliki je dobil impresionizem ime.

3. VPRAŠANJE

KDAJ IN KJE SE JE ZAČEL IMPRESIONIZEM?

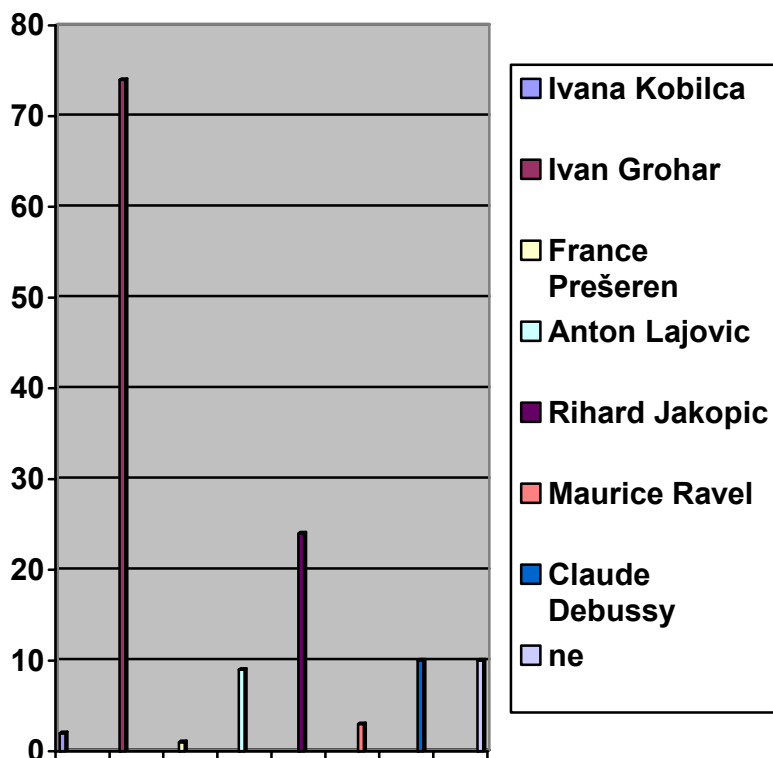

Graf 3: Začetek impresionizma

57 učencev je odgovorilo, da ne vedo, kje in kdaj se je začel impresionizem. 21 jih je zapisalo, da se je začel v 20. stoletju. 18 jih misli, da se je začel v 19. stoletju. 29 jih je odgovorilo, da se je začel v Franciji, in 8, da se je začel v Italiji. Veliko jih je ugibalo, nekaj pa se je našlo tistih, ki so vedeli, ne pa toliko, kot sva predvidevali.

4. VPRAŠANJE

POZNAŠ KAKŠNEGA SLOVENSKEGA IMPRESIONISTA?

Graf 4: Ali poznajo slovenske impresioniste

Največ učencev, in to kar 74, jih je odgovorilo, da poznajo Ivana Groharja, 24 jih je zapisalo Riharda Jakopiča, 9 Antona Lajovica. 10 jih je zapisalo, da poznajo Clauda Debussyja. 3 so se spomnili na Mauricea Ravela, 2 sta se spomnila na Ivano Kobilca. 1 pa celo misli, da je bil impresionist France Prešeren. Kar 10 pa ne pozna nobenega. Pri teh odgovorih sva ugotovili, da večina učencev pozna imena in priimke impresionistov, tako kot sva tudi predvidevali.

5. VPRŠANJE

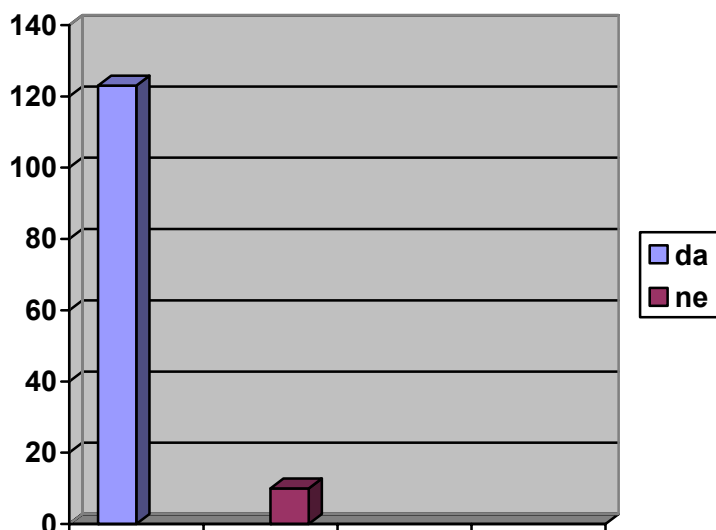
ALI SI ŽE VIDEL KAKŠNO SLIKO ALI KIP SLOVENSКИH IMPRESIONISTOV V KAKŠNEM UČBENIKU, ČASOPISU, GALERIJИ, STROKOVNI LITERATURI, PRI POUKU ?

DA

NE

NAVEDI, KJE.

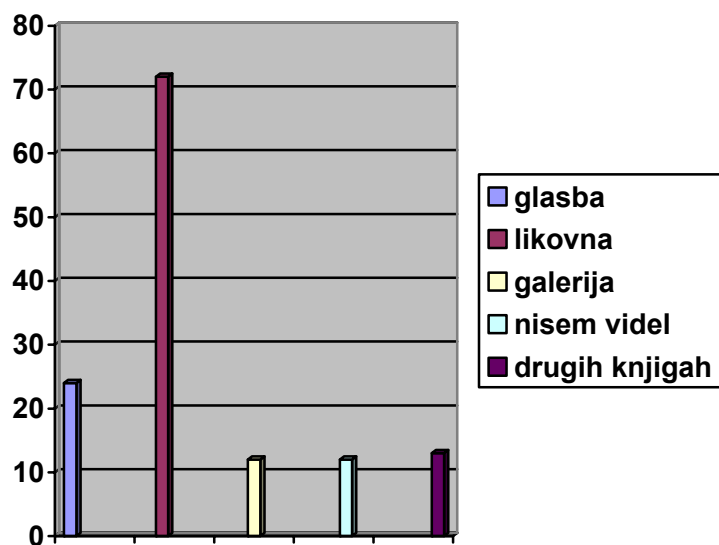

Graf 5: Ali so učenci videli kakšne impresionistične slike ali kipe

Največ učencev, in to 123, je že videlo sliko ali kip impresionistov. 10 učencev pa še nikoli ni videlo nobene slike ali kipa slovenskih impresionistov. Veliko učencev je že videlo slike, kipe slovenskih impresionistov, kot sva tudi pričakovali.

KJE?

Graf 6: Kje so videli impresionistične slike ali kipe

24 učencev je videlo sliko ali kip pri pouku glasbe, 72 pri pouku likovne, 12 jih pa je bilo v galeriji in so tam videli slike in kipe, 13 učencev pa je napisalo, da so jih videli v drugih knjigah. Samo 12 učencev ni videlo umetnin. Na nekaterih šolah so imeli namen obiskati galerijo. Ti odgovori so se ujemali z najinimi pričakovanji.

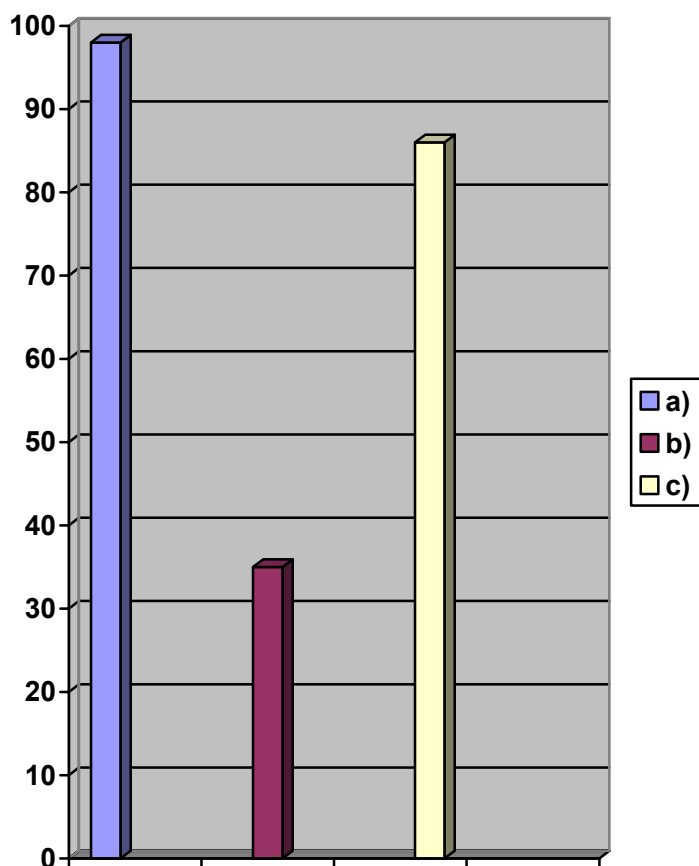
6. VPRŠANJE

OBKROŽI SLOVENSKE IMPRESIONISTE.

a) Ivan Grohar

b) Jana Mat

c) Rihard Jakopič

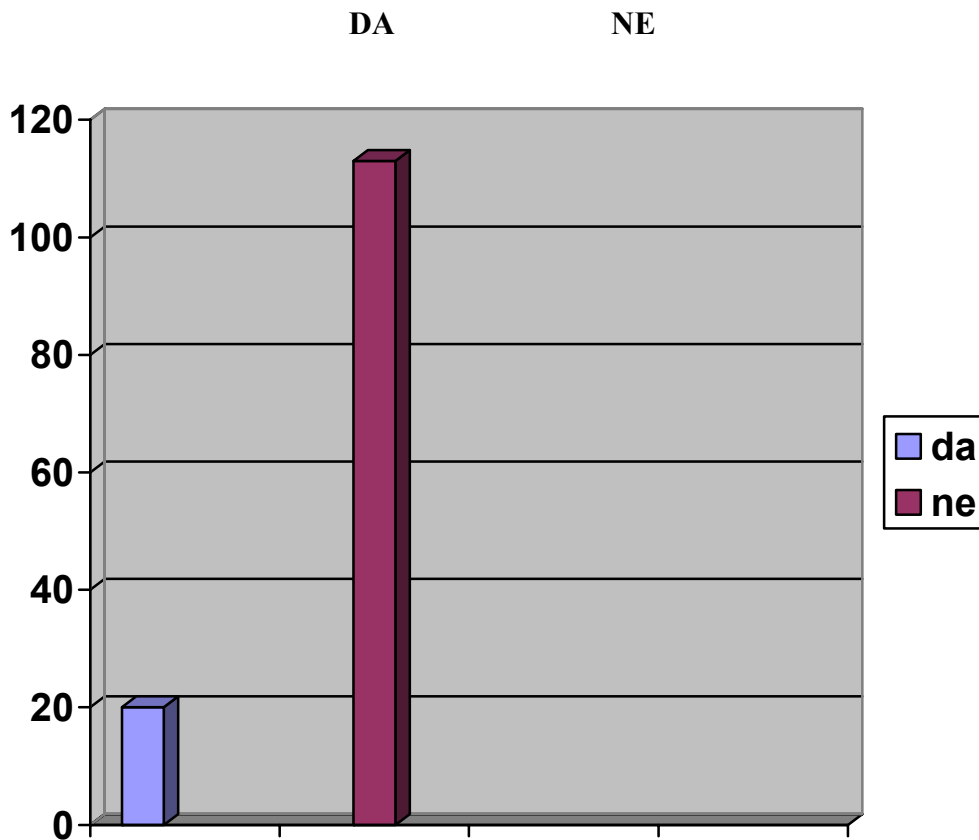

Graf 7: Ali učenci prepoznajo slovenske impresioniste

Pri tem vprašanju jih je veliko obkrožilo po 2 odgovora, in sicer jih je 98 obkrožilo a, torej Ivana Groharja, 86 jih je obkrožilo c, torej Riharda Jakopiča, in 35 jih je obkrožilo odgovor b, torej Jano Mat. Pri tem vprašanju sva pričakovali, da bo veliko učencev obkrožilo le eno črko ali le en odgovor, a prepoznali so še drugega impresionista.

7. VPRŠANJE

ALI VEŠ, DA JE V NARODNI GALERIJ V LJUBLJANI RAZSTAVA SLOVENSКИH IMPRESIONISTOV?

Graf 8: Ali vedo učenci za razstavo v Narodni galeriji v Ljubljani

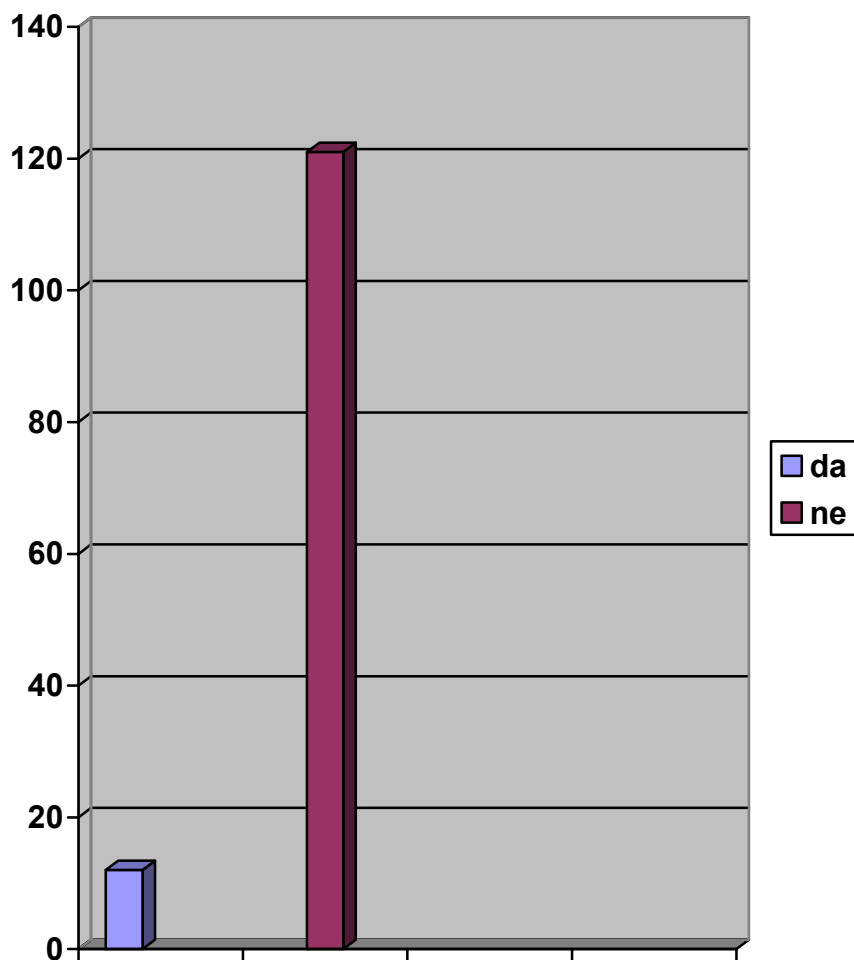
Samo 20 učencev ve, da je bila razstava. 113 učencev pa ni vedelo za razstavo v Ljubljani.

Takšne odgovore sva tudi pričakovali.

8. VPRŠANJE
ALI SI JO ŽE OBISKAL?

DA

NE

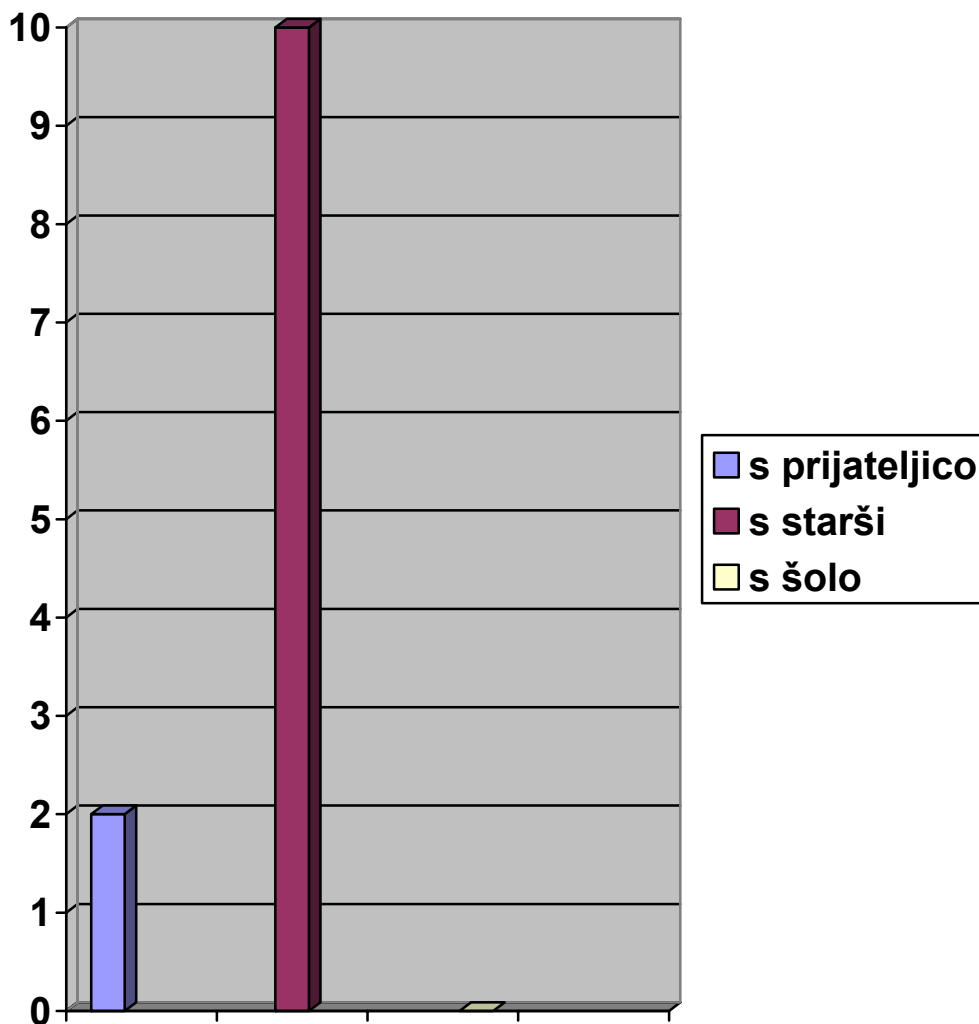

Graf 9: Koliko učencev je obiskalo Narodno galerijo v Ljubljani

Samo 12 učencev je obiskalo to razstavo.

121 jih še ni obiskalo te razstave.

9. VPRŠANJE S KOM?

Graf 10: S komo učenci obiskujejo galerijo

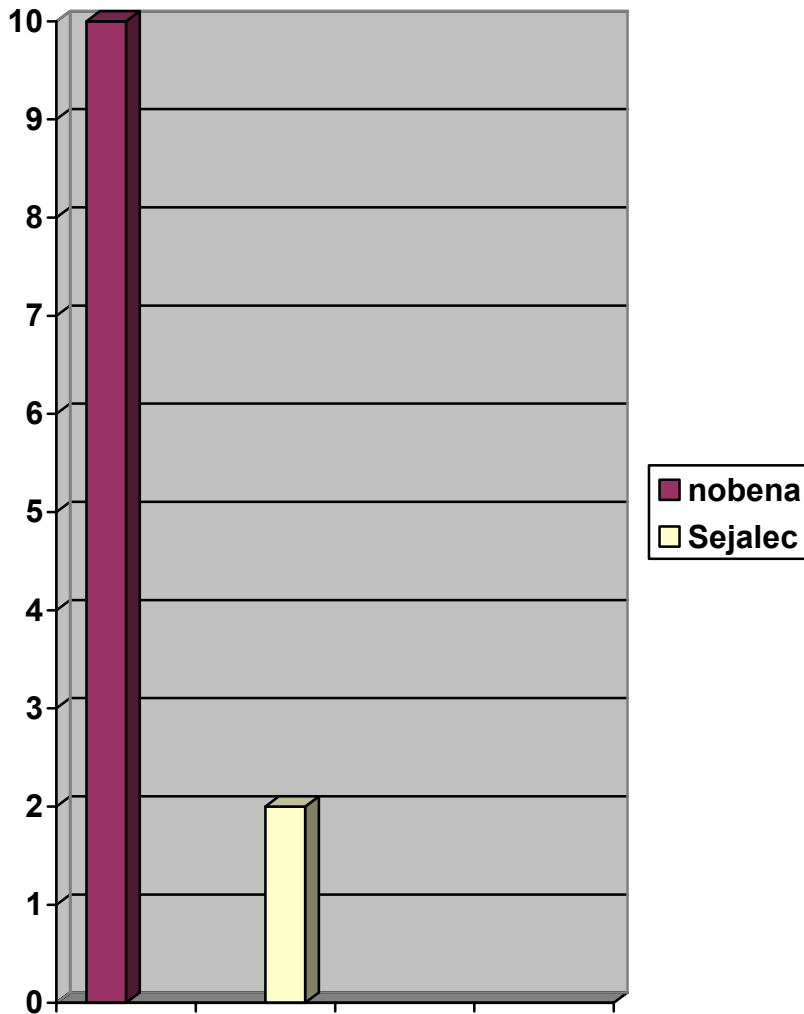
2 učenci so razstavo obiskali s prijatelji, 10 s starši. Nihče pa ni obiskal razstave v okviru šolske ekskurzije. (Anketo sva na osnovne šole poslali 5. 1. 2009 in takrat ti učenci še niso obiskali galerije, imeli pa so jo v načrtu obiskati). Misliva, da bo to število drugačno ob koncu razstave, prav zaradi šolskih ekskurzij. Presenečeni pa sva zaradi takšnega skromnega obiska učencev s starši.

10. VPRŠANJE

KATERA SLIKA ALI KIP TI JE OSTAL V SPOMINU?

ALI VEŠ, KDO JO/GA JE IZDELAL?

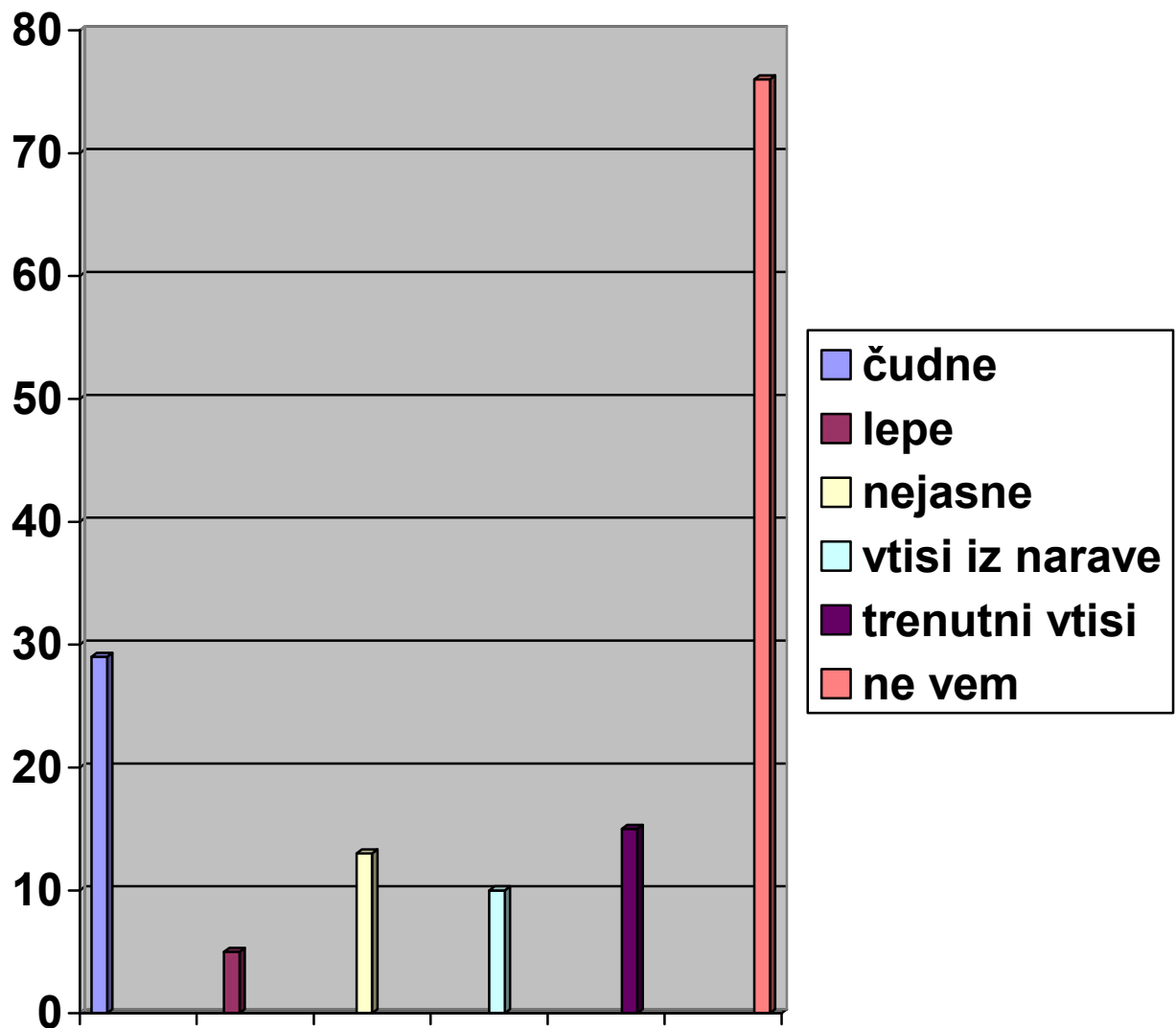

Graf 11: Kakšen vtis pusti umetnina

Samo 12 učencev je obiskalo razstavo, 10 učencev se ne spominja nobene slike, 2 pa se spomnita slike Sejalec, vendar nista nič zapisala. Ti odgovori se niso ujemali z najinimi pričakovanji, saj sva pričakovali, da bodo tisti, ki so jo obiskali, zapisali naslove ali motiv slike.

11. VPRAŠANJE

KAKO SI RAZLAGAŠ SLIKE IMPRESIONISTOV?

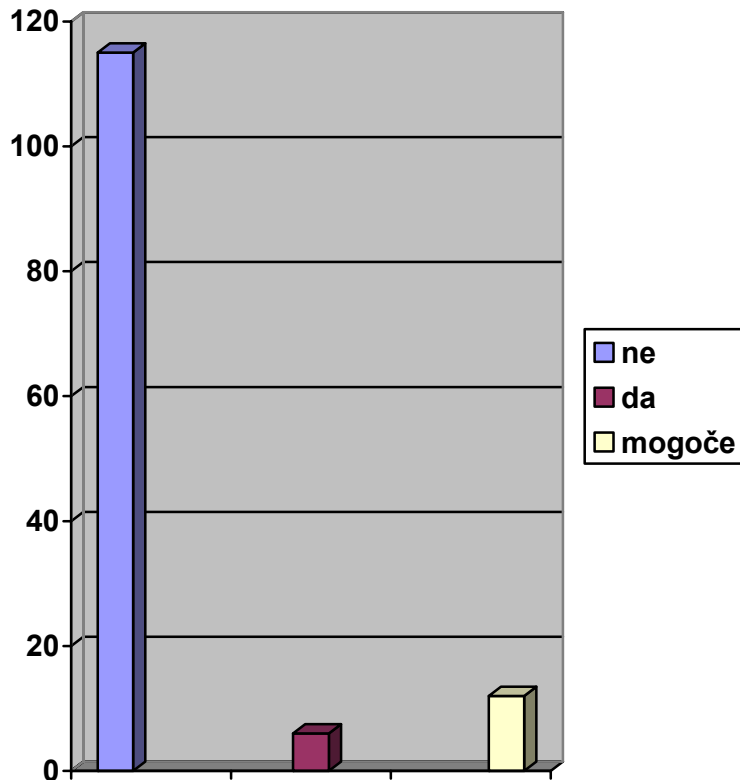
Graf 12: Razlaga impresionizma

Največ učencev, in to 29, jih zapiše, da so impresionistične slike čudne. 13 se zdijo nejasne. 10 jih misli, da te slike podajajo vtise iz narave. 5 se zdijo lepe. 76 pa jih ni vedelo, kaj bi odgovorilo. Tu sva pričakovali veliko različnih odgovorov, pa ni bilo tako.

12. VPRŠANJE

KOT VEŠ, SE MORAŠ TO LETO ODLOČITI, KATERO ŠOLO BOŠ OBISKOVAL NASLEDNJE LETO. ALI SI SE MOGOČE ODLOČIL ZA UMETNIŠKO GIMNAZIJO, ŠOLO ZA OBLIKOVANJE?

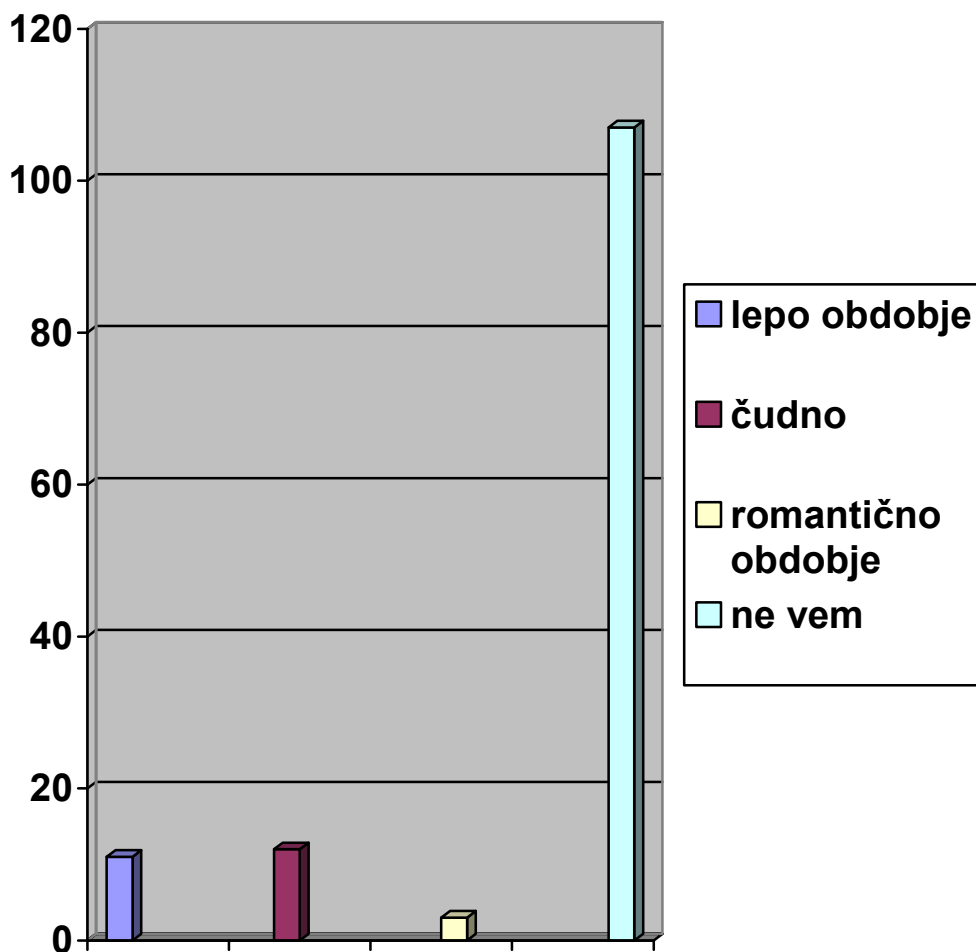

Graf 13: Odločanje za umetniške smeri

115 se jih ne bo odločilo za nobeno srednjo šolo umetniške smeri. 6 jih meni, da bodo šli na šolo umetniške smeri, 12 pa se jih še odloča. Ta podatek se ujema s predhodnimi odgovori in njihovim znanjem.

13. VRPŠANJE
ZAPIŠI SVOJE MNENJE O IMPRESIONIZMU.

Graf 14: Vtisi impresionizma

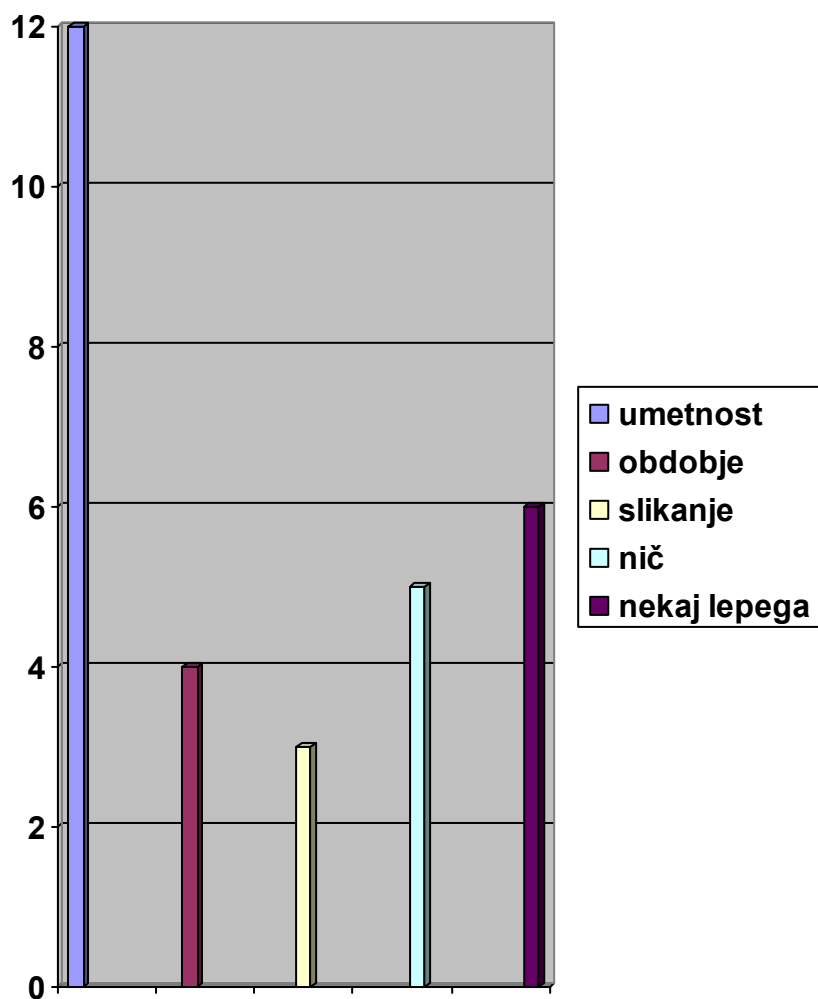
11 učencev meni, da je impresionizem čudno obdobje. 12 se zdi, da je lepo obdobje, 3 pa mislijo, da je romantično. 107 pa jih ni vedelo, kaj naj odgovorijo, zato so napisali, da ne vedo.

5. 2 ODRASLI ANKETIRANCI

M: 15

Ž:15

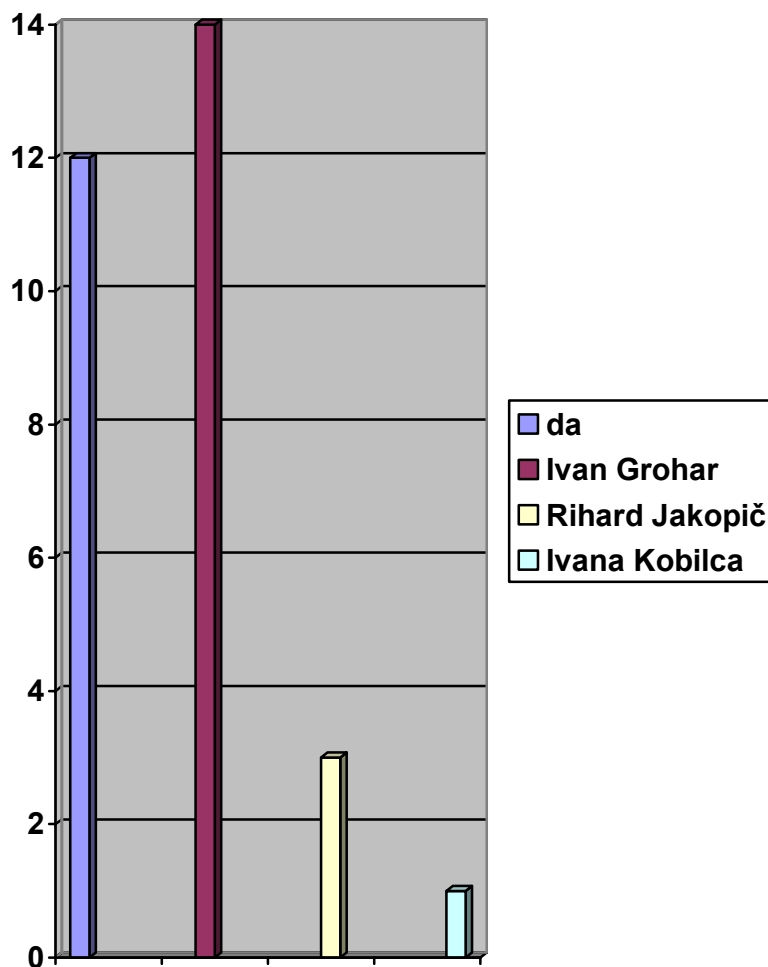
1. KAJ SI PREDSTAVLJATE, KO SLIŠITE BESEDO IMPRESIONIZEM ?

Graf 15: Vedenje odraslih o impresionizmu

12 si pod besedo impresionizem predstavlja umetnost. Za 4 ljudi je to obdobje. 3 v besedi impresionizem vidijo slikanje. 5 ta beseda ne predstavlja ničesar in 6 predstavlja nekaj lepega. Odgovori so pričakovani.

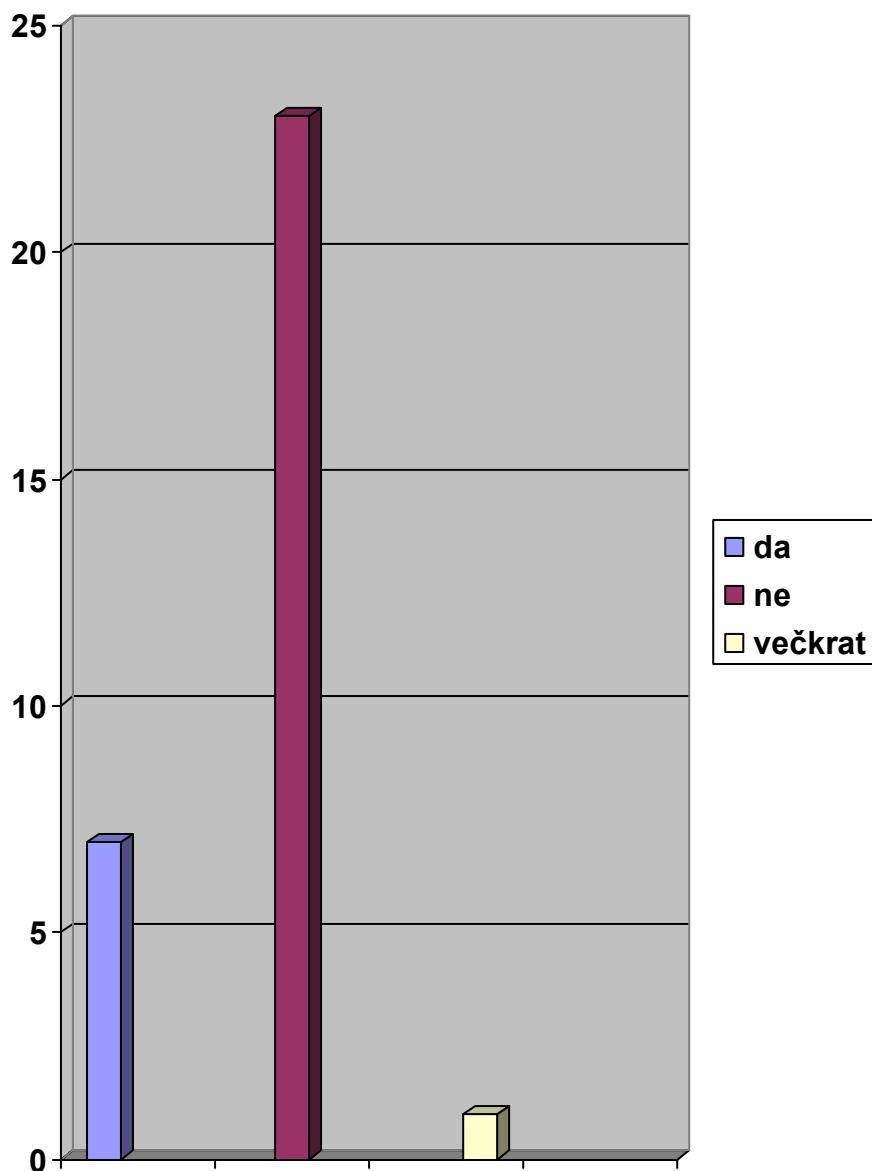
2. ALI POZNATE KAKŠNEGA SLOVENSKEGA IMPRESIONISTA?

Graf 16: Poznavanje odraslih slovenskih impresionistov

12 jih pozna nobenega slovenskega impresionista. 14 jih pozna Ivana Groharja, 3 Riharda Jakopiča in samo 1 pozna Ivano Kobilca. Znanje odraslih je dobro, tako kot sva si tudi predvidevali.

3. ALI STE ŽE OBISKALI RAZSTAVO SLOVENSКИH IMPRESIONISTOV V LJUBLJANI?

Graf 17: Obisk odraslih Narodne galerije v Ljubljani

7 jih je že obiskalo razstavo. 23 razstave še ni videlo. 1 pa jo je videl celo večkrat. Skoraj tretjina vprašanih si je ogledala razstavo, kar nisva pričakovali. Predvidevali sva manjši obisk starejših.

6 REFLEKSIJA NARODNE GALERIJE V LJUBLJANI PO RAZSTAVI.

Več kot 100.000 ljudi na slovenske impresioniste¹

19. 02 .2009 - Narodna galerija z rekorderko med razstavami

Se spomnite, da bi kakšen kulturni dogodek pri nas privabil več kot 100 000 obiskovalcev? Toliko so jih v Narodno galerijo privabili slovenski impresionisti.

Dela, ki so jih postavili na ogled 23. aprila lani, razstavo pa po enotedenskem podaljšanju dokončno zaprli 15. februarja, so postala pravi kulturni fenomen. Kot je povedala direktorica Narodne galerije Barbara Jaki, je bila v zadnjih dneh razstava Slovenski impresionisti in njihov čas 1890 -1920 še posebej obiskana, ogledalo si jo je tudi po 2 000 ljudi na dan.

(Vsaj) 100.612 obiskovalcev impresionistov

Barbara Jaki za MMC razkriva "delne rezultate" o obisku razstave- skupno jo je videlo 100 612 ljudi. "Gre za številke, ki se zagotovo ne bodo zmanjšale, lahko pa se še malo povečajo, ko bomo natančno prešteli tudi vse tiste obiskovalce, ki so v zadnjem tednu imeli prost vstop," dodaja.

Razstavni katalog razprodan

Katalog razstave so že ponatisnili in tudi ponatis razprodali, znova ga ne bodo natisnili, ker je prodaja po zaprtju razstave vprašljiva, je še povedala Jakijeva.

V Narodno galerijo je največ obiskovalcev do zdaj privabila razstava Gotika v Sloveniji, a kar štirikrat manj (23 965); rekorderka je bila tudi razstava o Ivanu Hribarju v ljubljanskem Mestnem muzeju.

Ob zaključku razstave

Razstavo je z vodenimi dejavnostmi obiskalo 1 800 predšolskih otrok, 8 700 osnovnošolcev in 12 600 srednješolcev. Doživetjem v razstavnih prostorih, kjer smo združevali in primerjali različne zvrsti umetnosti: likovno, literarno, glasbeno in plesno, smo pripojili tudi ustvarjalno izkušnjo v slikarski delavnici in s tem sledili celostnemu pristopu v spoznavanju, sprejemanju

in izražanju umetnosti otrok. Razstavno izkušnjo impresionizma smo želeli pri srednješolcih podaljšati in nadgraditi z njihovimi lastnimi ustvarjalnimi iskanji. Za njih smo razpisali nagradni literarno-fotografski natečaj. Odzvalo se je 84 dijakov. Opazovanje poti sončne svetlobe, odsevov v vodni gladini, dekorativnega prepleta drevesnih debel, so ideje, ki so jih srednješolci, kot sodobni impresionisti, poustvarili in s tem obdali s svojim miselnim svetom in razumevanjem. Kompleksen preplet zvrsti med letoma 1890 in 1920 so dijaki iskali tudi v liriki, zavezani impresionističnim dogmam. V motivu drevesa so se njihova razmišljanja prepletla s preteklostjo in trenutnim razpoloženjem, obdanim z eksistencialnimi vprašanji.

V slabem letu, kolikor je trajala razstava, smo pripravili 50 sobotnih in počitniških delavnic, ki se jih je udeležilo skoraj 500 otrok. Program delavnic se je oblikoval pod naslovom Štirje impresionisti, štirje letni časi. Spomladi smo raziskovali Groharjeve slike, poleti so nas ogrela žareča Jakopičeva sonca, jeseni smo razkrivali Sterneneve skrivnosti, pozimi pa smo podoživljali čustvo mraza, ki veje z Jamovih slik. Jakopičeve Breze, Križanke in Sončni breg, Groharjevi Macesen, Sejalec in Grabljice, Jamove Vrbe in Senene kopice, Sterneno Pomladno sonce ... pa so v naših delavnicah postali tudi žive slike. Glasba in gib sta nam pomagala, da smo doživeli razpoloženje pomladi, poletja, jeseni in zime, takšno, kot so jih v barve ujeli Jakopičev, Sternenov in Jamov čopič ter Groharjeva lopatica. Kot impresionisti so se tudi otroci odpravili slikat v naravo, v bližnji park Tivoli. Pričujoča otroška razstava slik se nam sestavi v prvinsko doživeti mozaik letnih časov in po svoje odseva tradicionalno ikonografijo serije štirih letnih časov.

Verjamemo, da se bo razstava o slovenskih impresionistih kot posebno doživetje zasidrila tudi v spominu 46 slepih in slabovidnih otrok in mladostnikov iz Zavoda za slepo in slabovidno mladino Ljubljana. Zanje smo pripravili programe, ki so vključevali različne senzorne spodbude, s katerimi smo otrokom približali motive in likovne izzive naših impresionistov. Še najbolj pa so uživali, ko so se sami postavili pred štafelaje, vzeli v roke čopiče, lopatice in palete z barvami. Njihove stvaritve se nas dotaknejo z neposredno predstavljenimi motivi, močnimi barvnimi kontrasti in eruptivnimi nanosi.

Razstavo je z vodenimi dejavnostmi obiskalo 1 800 predšolskih otrok, 8 700 osnovnošolcev in 12 600 srednješolcev. V slabem letu, kolikor je trajala razstava, smo pripravili 50 sobotnih in počitniških delavnic, ki se jih je udeležilo skoraj 500 otrok .

¹Vir: http://www.ng-slo.si/default.asp?k=razstava_dogodek&rid=244

7 ZAKLJUČEK

Po končanem delu in analizi anket sva prišli do zaključka, da sva v večini primerov pravilno domnevali in da so se najine predpostavke izkazale za pravilne.

Menili sva, da bodo najstniki na prvo vprašanje, kaj si predstavljajo, ko zaslišijo besedo impresionizem, odgovorili, da je to obdobje. Ta predpostavka se je za pravilno izkazala le deloma, saj jih je večina odgovorila, da ne ve. Pri drugem vprašanju, kjer sva spraševali po, kateri sliki je impresionizem dobil ime, sva predvidevali, da jih bo večina odgovorila, da je to impresija – Sončni vzhod. Ta predpostavka se ni izkazala za pravilno. Kasneje naju je še zanimalo, ali poznajo kakšnega impresionista in menili sva, da bodo vsi obkrožili odgovor da in tudi kakšnega napisali. Tudi ta predpostavka se je izkazala za pravilno. Nato so morali odgovoriti, ali so že kje slišali za impresionizem (pouk glasbe, pouk likovne vzgoje ...) Menili sva, da jih bo večina napisala, da pri pouku glasbe, likovne vzgoje. Tudi tukaj se nisva zmotili. Pri naslednjem vprašanju so morali obkrožiti ime enega od impresionistov. Ta domneva se je izkazala za pravilno. Nato naju je zanimalo, ali so mogoče že obiskali Narodno galerijo v Ljubljani, kjer je bila razstava impresionistov. Predpostavljali sva, da jih bo večina zanikala, kar se je tudi zgodilo. Bili pa sva razočarani nad našim slabim obiskom te pomembne razstave in slabim poznavanjem slovenskih impresionistov, kljub zanimivi ponudbi Narodne galerije in velikemu obisku drugih osnovnošolcev. Na koncu naju je zanimalo, kakšno mnenje imajo posamezniki o impresionizmu. Menili sva, da bodo napisali, da je bilo zanimivo obdobje. Motili sva se. Pisali so, da je bilo to čudno obdobje in da so bile slike zelo nejasne.

Pri odraslih so rezultati takšni, kot sva predvidevali. Odrasli poznajo več slovenskih impresionistov.

Ob zaključku najinega dela sva veseli, da sva si izbrali to temo, saj sva se med raziskovanjem veliko naučili. Spoznali sva veliko novih stvari, stvari, ki naju bodo od zdaj naprej spremljale na najini poti in jih drugače verjetno ne bi nikoli spoznali. Tema, ki sva jo izbrali, je vse prej kot preprosta in kot taka ponuja nešteto priložnosti in možnosti za bodoče raziskovalce.

Želiva si, da bi se še kdo odločil za podobno temo in komu zastavil še kakšno vprašanje, ki ga midve nisva uspeli.

8 VIRI IN LITERATURA

Dostopno na URL: http://www.ng-slo.si/default.asp?k=razstava_dogodek&rid=244

Dostopno na URL: <http://www.wikipedija.com/slovenski impresionisti.com/>

Dostopno na URL: <http://www.impresija-sončni.vzhod.com>

Literatura

- Cevec, E., Dobida, K.: *Začetki slovenskega impresionizma*. Jakopičev paviljon, 1955..
- Jaki, B.: *Slovenski impresionisti in njihov čas 1890 – 192..* Ljubljana. Narodna galerija, 2008.
- Jaki, B., Smrekar, A., Salaj, B.: *Grohar, Jakopič, Jama, Sternen : Slovenski impresionisti iz zasebnih zbirk*. Mladinska knjiga, 2005.
- Šumi, A.: *Umetnost na Slovenskem. Državna založba Slovenije, 2003.*
- Stele, F., Jereb, E., MacKinnon, A.: *Slovenski impresionisti*. Mladinska knjiga, 1994.

9 KAZALO SLIK

Slika 1 : Claude Monet: Impresija.....	7
Slika 2 : Slovenski impresionisti.....	9

Kazalo grafov

Graf 1: Predstave o impresionizmu.....	15
Graf 2: Poimenovanje impresionizma.....	16
Graf 3: Začetek impresionizma.....	17
Graf 4: Ali poznajo slovenske impresioniste.....	18
Graf 5: Ali so učenci videli kakšne impresionistične slike ali kipe.....	19
Graf 6: Kje so videli impresionistične slike ali kipe.....	20
Graf 7: Ali učenci prepoznajo slovenske impresioniste.....	21
Graf 8: Ali vedo učenci za razstavo v Narodni galeriji v Ljubljani.....	22
Graf 9: Koliko učencev je obiskalo Narodno galerijo v Ljubljani.....	23
Graf 10: S komo učenci obiskujejo galerijo.....	24
Graf 11: Kakšen vtis pusti umetnina.....	25
Graf 12: Razlaga impresionizma.....	26
Graf 13: Odločanje za umetniške smeri.....	27
Graf 14: Vtisi impresionizma.....	28
Graf 15: Vedenje odraslih o impresionizmu.....	29
Graf 16: Poznavanje odraslih slovenskih impresionistov.....	20
Graf 17: Obisk odraslih Narodne galerije v Ljubljani.....	31

ANKETA

Sva učenci 9. razreda III. OŠ Celje in raziskujeva, kakšno je naše poznavanje slovenskih impresionistov (SLOVENSKI IMPRESIONISTI IN MI). Prosiva te, da odgovoriš iskreno, saj nama bodo tvoji odgovori v veliko pomoč.

1. Kaj si predstavljaš, ko slišiš besedo impresionizem?

---

2. Ali veš, po kateri sliki je impresionizem dobil ime?

3. Kdaj in kje se je začel impresionizem?

---

4. Poznaš kakšnega slovenskega impresionista?

---

5. Ali si že videl kakšno sliko ali kip slovenskih impresionistov v kakšnem učbeniku, časopisu, galeriji, strokovni literaturi, pri pouku?

DA

NE

Navedi, kje.

---

6. Obkroži slovenske impresioniste.

- a) Ivan Grohar
- b) Jana Mat
- c) Rihard Jakopič

7. Ali veš, da je v narodni galeriji v Ljubljani razstava slovenskih impresionistov?

DA

NE

8. Ali si jo že obiskal?

DA

NE

9. S kom?

---

10. Katera slika ali kip ti je ostal v spominu?

---

11. Kako si razlagaš slike impresionistov?

---

12. Kot veš, se moraš to leto odločiti, katero šolo boš obiskoval naslednje leto. Ali si se mogoče odločil za umetniško gimnazijo, šolo za oblikovanje?

---

13. Napiši svoje mnenje o impresionizmu.
